

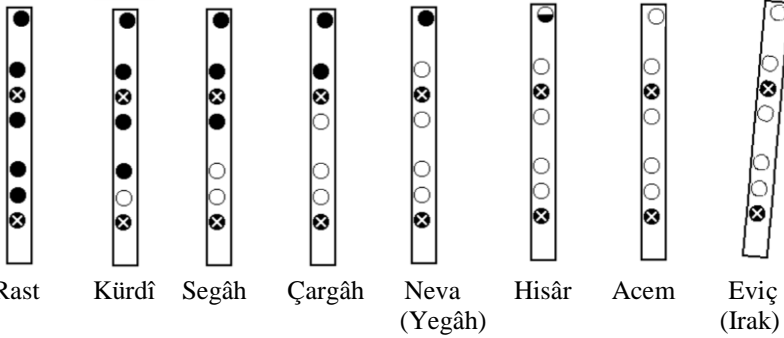
MAKAMLAR

1 - "Segâh" Makamı

Segâh makamında (dem seslerde) şu iki perde her zaman (hemen hemen her zaman) kapalı kalır:

Bu iki perdeyi kapayan parmaklar sürekli olarak bu delikleri kapatırken, aynı zamanda böylece neyi taşımak, destek olmak görevini de görürler. Bu nedenle bu iki parmağa "Segâh makamının destek parmakları" da denir. Bu durumda üflenebilen dem sesleri şunlardır:

(Son iki ses -Acem/Eviç- melodi içinde arka arkaya üflenmez!)

Üflenebilen seslerden ikisi, makam içinde özel işlevi olan seslerdir:

"Soru soran ses", burada, Segâh makamında, (aslında) "Neva" (bizde, dem seslerinde "Yegâh") sesi

ve "cevap veren ses", burada, Segâh makamında, "Segâh" sesi.

Bir taksim sırasında ney, seslendirdiği melodilerle "sorular" sorar ve "cevaplar" verir.

"Soru soran" molodi, üflenebilen perdeler üzerinde bir süre gezindikten sonra "soru soran ses" ile son bulan bir melodidir. "Cevap veren" melodi ise, benzeri şekilde, "cevap veren ses" ile son bulan bir melodidir. Taksim sırasında ney bu şekilde pek çok soru sorar ve birkaç kez de bunlara cevap verir.

Şimdi kendiniz, neyle Segâh makamında soru soran ve cevap veren küçük melodiler oluşturmaya çalışın!

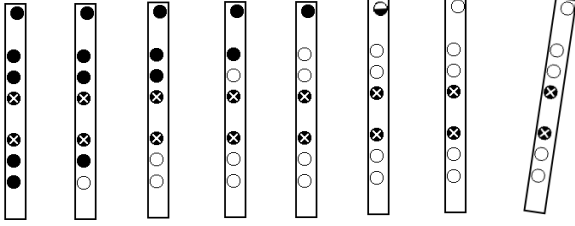
Destek parmakları, üflenebilen sesler, soru ve cevap sesleri gerçi her makamda farklıdır (biz burada yalnız Segâh'ınkileri öğrendik); ama taksim sırasında melodi ile soru sorma ve cevap verme prensibi (hemen hemen) bütün mekamlarda geçerli kalır.

2 - "Hicaz" Makamı

Hicaz makamında şu iki perde sürekli olarak kapalı kalır:

Bu yüzden bu iki perdeyi kapatan parmaklara "Hicaz makamının destek parmakları" denir. Bu durumda üflenebilen dem sesleri şunlardır:

(Son iki ses melodi içinde arka arkaya üflenmez!)

Hicaz makamının "soru soran sesi" (Segâh makamında olduğu gibi), "Neva" (bizde, dem seslerinde "Yegâh") sesidir:

Hicaz makamının "cevap veren sesi" ise "Dügâh" sesidir:

Destek parmakları, üflenebilen sesler, soru ve cevap sesleri gerçi Hicaz'da farklıdır ama, taksim sırasında melodi ile soru sorma ve cevap verme prensibi Segâh makamında olduğu gibi burada da geçerlidir.

Şimdi kendiniz, neyle Hicaz makamında soru soran ve cevap veren küçük melodiler oluşturmaya çalışın!

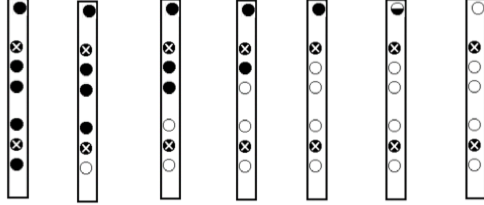
3 - "Sabâ" Makamı

Saba makamında şu iki perde sürekli olarak kapalı kalır:

Bu yüzden bu iki perdeyi kapatan parmaklara "Sabâ makamının destek parmakları" denir.

Bu durumda üflenebilen dem sesler şunlardır:

(Mümkün olan seslerden sonuncusu, neyi eğerek çıkarılan "Eviç" (Fa diyez) sesi, Sabâ makamında kullanılmaz)

Sabâ makamının "soru soran sesi", "Çargâh" sesidir:

Sabâ makamının cevap veren sesi ise (Hicaz makamında da olduğu gibi) "Dügâh" sesidir.

Sabâ makamında destek parmakları, üflenebilen sesler, soru soran ve cevap veren ses Segâh ve Hicaz'dakilerden farklıdır ama, taksim sırasında melodi ile soru sorma ve cevap verme prensibi burada da benzer şekilde geçerlidir.

Şimdi kendiniz, neyle Sabâ makamında soru soran ve cevap veren küçük melodiler oluşturmaya çalışın!